

Agder fylkeskommune
postmottak@agderfk.no

Kristiansand, 31.03.2023

Dette brevet sendes på vegne av Aust-Agder Turistforening, Birdlife Vest-Agder, DNT Sør, Midt-Agder Friluftsråd, Naturvernforbundet i Agder, Norges jeger- og fiskerforbund Aust-Agder, Norges jeger- og fiskerforbund Vest-Agder, Norsk zoologisk forening Sørlandsavdelingen.

Sak 22/23490 Forslag til tre regionale planer Høringsuttalelse fra Forum for natur og friluftsliv Agder

Fylkestinget i Agder vedtok den 14. desember å sende forslag til tre regionale planer på høring og legge dem ut til offentlig ettersyn:

- Regional plan for mobilitet for Agder 2023-2033
- Regional plan for senterstruktur og handel i Agder
- Regional plan for bolig, areal og transport i kristiansandsregionen 2023-2050

Forum for natur og friluftsliv Agder (FNF Agder) har sett nærmere på planforslagene, og vil i det videre presentere sine innspill til de tre planene.

Sammendrag:

Forum for natur og friluftsliv Agder (FNF Agder) har følgende generelle innspill til planene:

- Regionale planer det viktigste verktøyet for å ta tak i utfordringer som overskrider enkelte sektorer og de enkelte kommuner
- Regionale planer avgjørende for at nasjonale mål og internasjonale forpliktelser skal kunne nås

FNF Agder har følgende innspill til regional plan for bolig, areal og transport i kristiansandregionen 2023-2050:

- Planforslaget framstår oversiktlig og er generelt godt
- Vi mener teksten om verdifulle arealer gir et godt bilde av dagens utfordringer
- Vi er glade for at det slås fast at hensynet til biologisk mangfold skal prioriteres høyt i planleggingen

- Vi støtter forslaget til strategier og planretningslinjer for plantema 1, og mener alle disse må være med for at Agder skal nå sine overordnede mål.
- Vi støtter forslaget til strategier og planretningslinjer for plantema 2, spesielt strategi 2 og planretningslinjene 2.2, 2.4, og 2.8-2.11.
- Vi støtter forslaget til strategier og planretningslinjer for plantema 3, spesielt strategi 4 og planretningslinjene 3.1 og 3.4.
- Vi støtter forslaget til strategier og planretningslinjer for plantema 4. I tillegg har vi forslag til en femte strategi:
 - o Kristiansandsregionen har kollektivtilbud til regionalt viktige friluftslivsområder i helgene
- Vi mener at tørkeperioder må være med når en skal beskrive fremtidens utfordringer på grunn av klimaendringer.
- Vi støtter forslaget til strategier og planretningslinjer for plantema 5.
- For at strategiene i planen skal nås, mener vi at følgende tiltak må inn i handlingsplanen for perioden 2023-2027:
 - o Kommunene i regionen må kartlegge naturmangfold og jordsmonn i denne perioden
 - o Det lages en regional naturmangfoldsplan
 - o Det lages en mobilitetsplan for regionalt viktige friluftslivsområder, evt. større utfartsområder, som styrker muligheten til å velge bort privatbilen som transportkilde.
 - o Det lages en regional oversikt over områder som kan være aktuelle for naturrestaurering

FNF Agder har følgende innspill til regional plan for mobilitet for Agder 2023-2033:

- Vi foreslår et nytt steg under delmålet En grønnere reise som et tillegg til de andre stegene: «Etablere et godt kollektivtilbud til regionalt viktige friluftslivsområder»
- Steg 7 bør omformuleres slik at det kommer bedre frem at dette steget skal sikre god transportinfrastruktur til industriområder
- Steg 8, steg 23, steg 25 og steg 29 kan virke motstridende og bør omformuleres slik at de henger bedre sammen
- For steg 27 og 28: Det samme

Generelt

Slik FNF Agder ser det er regionale planer det viktigste verktøyet for å ta tak i utfordringer som overskrider enkelte sektorer og de enkelte kommuner. Eksempler på slike utfordringer er vannforvaltning, naturkrisen og klimakrisen, noe som hverken en enkelt kommune eller en etat kan løse på egenhånd. Derfor er regionale planer avgjørende for at nasjonale mål og internasjonale forpliktelser skal kunne nås.

Regional plan for bolig, areal og transport i kristiansandsregionen 2023-2050

Planforslaget

Planforslaget fremstår oversiktlig, der hvert plantema presenteres hver for seg med egne strategier og planretningslinjer. Planforslaget er generelt godt, og har med tekst under hvert plantema som beskriver dagens utfordringer, og som bygger opp under strategiene.

Plantema 1 Verdifulle arealer

Det at det første plantemaet er «Verdifulle arealer» synes vi er svært bra, da nedbygging av arealer er en av de største utfordringene for naturmangfold og en sterk driver i klimakrisen. Vi mener teksten om verdifulle arealer gir et godt bilde av dagens utfordringer. Vi er glade for at det slås fast at hensynet til biologisk mangfold skal prioriteres høyt i planleggingen, og at man løfter frem viktigheten av friluftsliv, vern av dyrka og dyrkbar jord, strandsonen og arealnøytralitet og arealregnskap. Vi støtter forslaget til strategier og planretningslinjer for dette plantemaet, og mener alle disse må være med for at Agder skal nå sine overordnede mål.

Plantema 2 Attraktive byer, steder og boliger

Vi støtter forslaget til strategier og planretningslinjer for dette plantemaet, spesielt strategi 2 og planretningslinjene 2.2, 2.4, og 2.8-2.11.

Plantema 3 Arbeidsplasser og næringsliv

Vi er glade for at utfordringene ved arealbruk til grønn industri løftes under dette plantemaet. Det er noe som ofte kommer i bakgrunnen når det er snakk om hvordan klimautfordringene skal løses gjennom et grønt skifte, og i jakten på nye industrieventyr. Vi støtter forslaget til strategier og planretningslinjer, spesielt strategi 4 og planretningslinjene 3.1 og 3.4.

Plantema 4 Miljøvennlig, effektiv og trygg transport

Vi støtter forslaget til strategier og planretningslinjer for dette plantemaet. I tillegg har vi forslag til en femte strategi:

- Kristiansandsregionen har kollektivtilbud til regionalt viktige friluftslivsområder i helgene.

Vi mener at dersom man i enda større grad kunne benytte kollektivtransport til regionalt viktige friluftslivsområder, så vil man både kunne redusere personbiltrafikk til utfartsområder og gjøre det lettere for flere å komme til friluftslivsområder utenfor de største byene og tettstedene. Et eksempel på et slikt område er Sandripheia Fritidspark som er viktig vinterstid.

Plantema 5 Samfunnssikkerhet og klimatilpasning

I dette delkapittelet blir effektene av klimaendringene beskrevet. Det trekkes frem at det forventes varmere klima med blant annet mer nedbør, flere og større regnflommer og stigende havnivå. De siste årene har vi også sett at vi har hatt lengre perioder uten nedbør. Tørkeperioder vil også kunne bli en av utfordringene fremover, og er enda en grunn for å bevare de naturlige økosystemene. Vi mener at tørkeperioder må være med når en skal beskrive fremtidens utfordringer på grunn av klimaendringer. Vi støtter forslaget til strategier og planretningslinjer for dette plantemaet.

Handlingsprogram 2023-2027

For at strategiene i planen skal nås, mener vi at følgende tiltak må inn i handlingsplanen for perioden 2023-2027:

- Kommunene i regionen må kartlegge naturmangfold og jordsmonn i denne perioden
- Det lages en regional naturmangfoldsplan
- Det lages en mobilitetsplan for regionalt viktige friluftslivsområder, evt. større utfartsområder, som styrker muligheten til å velge bort privatbilen som transportkilde
- Det lages en regional oversikt over områder som kan være aktuelle for naturrestaurering

Regional plan for mobilitet for Agder 2023-2033

Planforslaget fremstår oversiktlig og generelt godt, med de 33 stegen som følges av en beskrivelse/begrunnelse, noen korte punkter om hvordan man skal gjøre det, og hva virkningen vil være.

Mobilitetsplanen sier en del om hvordan Agder kan bli en grønnere region ved å legge til rette for økt kollektivbruk, sykkel og gange. Ved å legge til rette for at flere sykler og går, pekes det også på at dette har positive effekter på helse. Friluftsliv er også svært viktig for folkehelse i Agder, og er lavterskel aktivitet som svært mange mennesker i regionen driver med hver uke. Samtidig så vet vi at mange regionalt svært viktige friluftslivsområder ikke er mulige å nå uten å sette seg i personbilen først. Vi foreslår et nytt steg under delmålet En grønnere reise som et tillegg til de andre stegene: «Etablere et godt kollektivtilbud til regionalt viktige friluftslivsområder». Dette kan avgrenses videre til å gjelde helger og andre store utfartsdager. Ved at flere bruker kollektivt på dagene med stor trafikk til mer avsidesliggende områder med lite parkeringsmulighet, vil man kunne løse mange utfordringer. I tillegg vil man kunne senke terskelen ytterligere for de uten bil til å komme seg til de flotte friluftslivsområdene utenfor byene og tettstedene.

Steg 7 er kalt «Flere vekstkraftige bedrifter». Et slik mål hører etter vår mening ikke hjemme i en mobilitetsplan, og snakker dårlig både sammen med steg 23. Dette steget bør omformuleres slik at det kommer bedre frem at dette steget skal sikre god transportinfrastruktur til industriområder. Det at man skal arbeide for at E18 og E39 får motorveistandard gjennom hele regionen snakker heller ikke helt sammen med steg 8. For her trekkes det frem at mulighetsrommet for å etablere enklere og mer kostnadseffektive løsninger bør vurderes og utredes nærmere. Motorveistandard for E18 og E39 vil føre til økte klimagassutslipp og større arealbruk, og vil bidra til at steg 27 og 28 blir vanskelig å oppnå. En bærekraftig arealbruk som tar vare på biologisk mangfold, reduserer og hindrer forurensing, og som reduserer klimagassutslipp lar seg ikke kombinere med videre utbygging av E18 og E39 med den standarden som er valgt for de ferdigstilte strekningene. Steg 7, steg 8, steg 23, steg 27, steg 28 og steg 29 kan virke motstridende og bør omformuleres slik at de henger bedre sammen.

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Agder v/

Camilla Moseid
Koordinator, FNF Agder

Kopi til Statsforvalteren i Agder